מסורת הש"ס

גמ' ג) לעיל כח. ב) פסחים עט. ג) [פסחים סו: סז.] ד) [לקמן נג.] ה) [לקמן ג: ז) [סס לג:] ו) יומא לב: ז) [סס לג:] תוס' ח) [עיין לקמן כח:] ט) [וע"ע תוס' פסחים סו: ד"ה ואין] י) [ירושלמי סוף פ"ק דר"ה]

הגהות הב"ח

(ל) רש"י ד"ה ואי ממצה על מחצה כרוב:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה ואמר רב כהנא גרסינן. כ"ה בס"ד ומ"ש מה"ד בס"ל וכו' כ"ג:

הגהות

גמ' שלא יהיו שנים שוחטים. כ"ל:

(יעב"ץ)

תוס' ד"ה דכולי עלמא. והיה נראה לחלק בין שאר איסורין לדבר בר. כ"ל:

(כ"ש)

תורה אור

גמ' א) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה טָמֵא לָנֶפֶשׁ אוֹ בְדֶרֶךְ רְחֹקָה לָכֶם אוֹ לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה פֶּסַח לַיְיָ: (במדבר ט, י)

ב) וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבַח שְׁלָמִים לַייָ לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחוּהוּ: (ויקרא יט, ה)

שיטה מקובצת

ל] דכתיב איש איש כי יהיה טמא לנפש איש ידחה לשני: ג] מכדי אנוף קאי ובו: ג] שחיטה לעוף קדשים המולק: ד] ברוב שנים שלא היה יכול לגמור ולמרק את השחיטה כולה: ה] ומירק כהן אחר את השחיטה הס"ד:

פניני רש"י

מאחר ששנינו רובו של אחד כמוהו. ...ממילא שמענין רוב שנים כשנים:

(יומא נב: ד"ה וכי)

למה שנינו. כלומר רוב מחד בעוף וכו':

(יומא נב:)

מסכת מכשירין
פרק ו' משנה ד'

שִׁבְעָה מַשְׁקִין הֵן, הַטַּל, וְהַמַּיִם, וְהַיַּיִן, וְהַשֶּׁמֶן, וְהַדָּם, וְהֶחָלָב, וּדְבַשׁ דְּבוֹרִים. דְּבַשׁ צְרָעִים, טָהוֹר, וּמֻתָּר בַּאֲכִילָה:

עין משפט נר מצוה

כב א מיי' פ"ט מהל' שחיטה הל"ט ועיין לחס משנה שמע עמין סג טוס"ע יו"ד סי' כא סעי' ג:

כג ב מיי' פ"ו מהל' קרבן פסח הל"ב:

כד ג מיי' שם הל"ג:

כה ד ה מיי' פ"ד מהל' מעשה קרבנות הלכה ח:

כו ו ז מיי' פ"ח מהל' פסולי מוקדשין הל"ד:

כז ח מיי' פ"ד מהל' עבודת יוה"כ הל"ג:

רבינו גרשום

אי אמרת מחצה על מחצה כרוב אי טרפה ליה הבהמה ששחה ברוב הסימן דאי אמרינן דאינו חשוב כרוב לא איטרפא באותה שהייה ששהה בחצי סימן דאמרינן שעיירין לא חשובה התחלת שחיטה אבל אי אמרינן מחצה כרוב התחלת שחיטה היא: מי סברת בבהמה וחצי גרגרת כרוב לא בעוף מה נפשך כלומר שכולה חדא שענה היא ובניחותא אמרינן כלומר באיזה ענין שאתה אומר היא (יש) כשרה כלומר אי מחצה על מחצה כרוב הא עבד ליה רובא וכשרה אי מחצה על מחצה אינו כרוב לא עבד לא כלום וכשרה דחשבינן כאין. אמר רבה שאני לענין טרפה הכא בחצי קנה פגום דבעינן רוב הנראה לעינים: ומה טרפה שבמשהו וכו' לענין שחיטה דאינה כשרה עד דאיכא רובה לא כ"ש דאינה כשרה אלא ברוב ולא אמרינן מחצה על מחצה אינו כרוב. דאיתמר הרי שהיו כו' ורב אמר מחצה על מחצה כרוב הללו עושין לעצמן (אפי' פסח ראשון) [בטומאה] והללו עושין לעצמן (כלומר טהורים) [בטהרה] ורב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב כלומר שטהורין עושין פסח ראשון וטמאין עושין את שני ועכשיו מאי שנעמא דרב דכתיב איש נדחה כלומר טמא ואין צבור נדחים (וזו) ופירוש אחר [יש] דרב אמר מחצה על מחצה כרוב וכו' כלומר וטמאין אין עושין לא את הראשון ולא את השני. ראשון לא דהוו להו טהורי' רוב ורובו לא עבדי בטומאה אלא בטהרה שני לא עבדי דמחצה טמא חשוב כרוב ורובא לא מידחי לפסח שני: הא לא קשיא איידי דמתניתין סליק מבהמה דקתני רוב אחד ורוב שנים בבהמה כלומר בבהמה יש סמוך לשחיטתו כשרה ועכשיו ושחיטתו כשרה דמתניתין תני על בהמה ולא על עוף. אלא מכדי רישא דקאי אעוף דקתני השוחט אחד בעוף אי ס"ד בקדשים וכו': אלא מאי אחד רוב כל אחד ואחד ובדין הוא דעולת העוף בעי למיתנא רוב שנים כיון דאיכא כו' משום

כדי שחיטה אחרת. היינו שיעור שהייה: וגמרה. קס"ד בגמרה קאי דבעינן רוב קנים ומאי גמרה לשחיטה: ואי (ל) מחצה כרוב. כיון דשהה בחצי חלק לה שחיטה והויא לה כפגימה בעלמא ומיטרפא לה בפסוקת הגרגרת חלק ס"מ לימא כרוב ופסוקת הגרגרת כרוב

בעינן: לא בעוף. דממה נפשך כשרה כדמפרש: הא עבד ליה רובא. ומיתכשרא מקמי שהייה: לא עבד ליה כלום. מעשה טרפה: חצי קנה פגום. בעוף: רוב הנראה לעינים. כלומר רוב גמור שהוא ניכר: מה טרפה. לחיכא מקומות טובא דמיטרפא בהו בממשהו כגון נקובא טוושט והריאה והלקין: בעינן רוב הנראה לעינים. במקומות שהוכר בהן רוב כגון בקנה ובמוט הסלדה: שחיטה דעד דאיכא רובא לא מתכשרא. לחפילו מלן למכשר משום דקרי ליה רובא הוא ובמיעוטא כולהו מודו: מחצה על מחצה כרוב. וטהוריס עושין לעלמן בטהרה וטמאין עושין לעלמן בטומאה ולא מידמו לפסח שני כיחידין: אינו כרוב. ונלחין הטומלין לשני: וחתם מאי טעמא דרב. הא בעלמא אמרת לא קוי רובא: דכתיב איש איש כי יהיה טמא[ג]. ילחה לשני ופלגא נהי לרובא לא מיקרי מיהו מכלל יחידין נפקי להו ולא מידמו: לדם הוא צריך. לזריקה: מליקתו כשרה מיבעי ליה. כלומר לעוף מיבעי ליה למיתני מליקתו כשרה והדר ליתני שחיטתו כשרה: הא לא קשיא. גבי הדדי מנהו וכי סליק מבהמה נקט שחיטה: אלא רישא. כי תנא השוחט מכדי [ד] בעוף קאי. וכו שתחיל להורות ויכיל שמך ליה שחיטה [ה] בעוף בקדשים המולק מיבעי ליה: ס"ג מאי רוב אחד רוב כל אחד ואחד ולא גרסינן תלת: לא פסיקא ליה. ותנא מילתא למיסמע מתרוייהו דהכי משמע רוב כל אחד בעוף כשרה היכא דסגי בחד כגון שהוא רוב ככולו והיכא דבעי תרתי הוי רוב כל אחד ככולו: שפיר. מס"ה פליגי רבנן עליה דיכיון דלא כוזכרו ווירידין תלת משום דס מה לי בשעת שחיטה ומה לי לאחר שחיטה: אלא בקדשים. היכי פליגי רבנן עליה: הוא עצמו. כל עלמה ועיקרה של שחיטת קדשים לפס היא לריכה: תזבח. לרלונכס מזבחהו ולמרינן לקמן מזבחהו כתיב ויש פס למסורת מזבח משמע לשחוטו יחידי קאמר ולא לשנים מדלא כתיב מזבחוהו ומדכתיב הוא משמע נמי מזבח אחר הוא יהא יחידי: ואמר רב כהנא. גרסינן א] הא דל"ל בפרק יומא (דף נב:) גבי הביאו לו לכ"ג את התמיד: קרצו. מפרשינן התם כרוב שנים שלא היה יכול ד] למרק ולגמור את השחיטה כולו לפי שכל עבודת יה"כ לריכה כשרה חלא בו דכתיב בחאחרי מות וכפר הכהן חאר ימשח מותו והיה לריך לחמוז מהר את המזרק ולקבל הדם לפיכך מותר בו כדי שחיטה ומניחה וממהר לקבל: ומירק. כהן חאר ה] שחיטה: על ידו. בשביל כמו (עירובין דף פב:) מערב חדש על יד נבו ובשביל ומפני שחשיב שם לריך למרק יכול לא מירק יהא פסול דבקדשים לא שני כרוב שנים: לבך. הולרך לשנות כאן רוב לאחר בעוף וכו' דריסת חולין הוה שמעינן מינה ומנא לא סיפא משום קדשים: ופרכינן יכול לא מירק יהא פסול בחמיה הא ס"ל הויא לך הא מריקה עבודה בחדא חאר שלא בכ"ג ותניא כל עבודת יה"כ כו' בריימתא היא בשילהי סוריות: מלוה

[ו] זיל הבא איבא רובא. ול"ת מאי קאמר ליה דכי לאחר נמי הכא הכי לגמריה דאחמנא למשה לא תסייר רובא כדלעיל הכי אין כאן רובא וטהורין וי"ל דאחרי הדבר בחשיבות דמשום דאחיב ליה מחצה כרוב שרי לעיל דיש כאן שיעור הכשר שחיטה וכאן נמי יש חשיבות מחצה דיעו ככוב: דכולי עלמא מחצה על מחצה אינו כרוב. ול"ת דבפ"ק דעירובין (דף טו: ושם) פסקינן כרב פפא דאמר פרוז כעומד מומר והיה נראה למלן בין שאר איסורין בדבר המלוי בחמיי מי לאו דמייתי עלה לעיל דאמר ובעי מיתה מי לאו דמייתי לה והכא למייתי משם לא מייתי הכא ומאי יש למלן להכא איסור ומומאה והשם לענין מחיות ולא דמי:

איש נדחה ואין ציבור נדחין. מימה דבפ"ק דמנחות (דף טו.) גבי והומלת לא תחים השוח וגו' דרשינן חים ושם חחה מוליח לשערין ומי חחה מוליח כל השבט כולו לשערין והכא לא ממעטי מחים אלא רוב ישראל וי"ל דהשם מיניו שחילק הכחוב בין יחיד למרובים משום עיר בעלמא לענין עיר הנדחת לפיכך מפחברא לחלק משום שבט ולומר לא מיקרי חים ס"ע טובא חים ושם כמיבי השם[ט]: **אבל בחולין דלאו לדם הוא צריך אימא בפלגא סגי.** והא לקמני חלי חחד בעוף ושחד ומלי בבהמה שחיטתה פסולה היינו

סיפא לחיירי בקדשים:

ומירק אחר שחיטתו על ידו.
מילק לשון גמר כדמשני במנחות[י] מי שהמחיל במלוה מומריס לו מרוש:

כדי שחיטה אחרת וגמרה שחיטתו כשרה ואי אמרת מחצה על מחצה כרוב איטרפא לה מי סברת בבהמה לא בעוף ממה נפשך אי מחצה על מחצה כרוב הא עביד ליה רובא אי מחצה על מחצה אינו כרוב לא עבד ולא כלום ת"ש [ו]הרי שהיה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא וגמרו שחיטתו כשרה ואי אמרת מחצה על מחצה כרוב טרפה הויא אמר רבא [א]שאני לענין טרפה דבעינן רוב הנראה לעינים א"ל אביי ולא כל דכן הוא ומה טרפה דבמשהו מיטרפא היכא דבעינן רובא בעינן רוב הנראה לעינים שחיטה דעד דאיכא רובא לא מיתכשרא לא כ"ש דבעינן רוב הנראה לעינים אלא דכולי עלמא מחצה על מחצה אינו כרוב וכי איתמר דרב ודרב כהנא לענין פסח אתמר [ב]הרי שהיו ישראל מחצה טהורים ומחצה טמאים רב אמר [ב]מחצה על מחצה כרוב ורב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב והתם מ"ט דרב דכתיב [א]איש איש כי יהיה טמא לנפש [ג]איש נדחה ואין ציבור נדחין: רוב אחד בעוף: תנינא חדא זימנא רובו של אחד כמוהו (הכא פשה סימן) אמר רב הושעיא חדא בחולין [ד]וחדא בקדשים וצריכא דאי אשמועינן חולין התם הוא דסגי ליה ברובא משום דלאו לדם הוא צריך אבל קדשים דלדם הוא צריך אימא לא תיסגי ליה ברובא עד דאיכא כוליה ואי אשמועינן קדשים משום דלדם הוא צריך אבל חולין דלדם לא צריך אימא בפלגא סגי ליה קמ"ל הי בחולין והי בקדשים אמר רב כהנא מיסתברא רישא בחולין וסיפא בקדשים ממאי מדקתני השוחט ואי סלקא דעתך רישא בקדשים המולק מיבעי ליה אלא מאי סיפא בקדשים שחיטתו כשרה מליקתו כשרה ואי אמרת מחצה על מחצה כרוב טרפה [ה]אמאי פליגי רבנן עליה [ו]הוא עצמו לדם הוא צריך רב אשי אמר סיפא בקדשים מהכא דקתני [ט]השוחט שני ראשין כאחד שחיטתו כשרה השוחט דיעבד אין לכתחלה לא אי אמרת בשלמא [י]בקדשים היינו דלכתחלה לא משום דתני רב יוסף תזבח [יא]שלא יהא שנים שוחטים זבח אחד [יב]תזבחהו שלא יהא אחד שוחט שני זבחים ואמר רב כהנא תזבחהו כתיב אלא אי אמרת בחולין אפילו לכתחלה נמי ואף רשב"ל סבר רישא בחולין וסיפא בקדשים [ט]דאמר רשב"ל מאחר ששנינו רובו של אחד כמוהו למה שנינו רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה לפי ששנינו [ח]הביאו לו את התמיד קרצו ומירק אחר שחיטתו על ידו יכול לא מירק יהא פסול לכך שנינו רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה אמר מר יכול לא מירק יהא פסול אם